Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРЛИН

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИЙ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ»)

ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 6 апрель, 1976 шу. • № 42 5269) • Мах 2 кеп.

КПСС XXV СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

17 апреле—Ерригсоюзни коммунистически субботник

ПЯТИЛЕТКА ФОНДЕ

Уьх деношка Назранерчу «Электроинструмент» заводе болхлой гулбелар шоай митинге, цига вар 597 сар. 30 болллоно къамьлаш лир. Заводе къьлегамхоша дIайиларца кхоабадеш хьалдальца Москверча хьалха латтача предприятеша 17 апреле В. И. Ленин вах 106 шу дизара сийна Ерригсоюзни субботник чакхдаккха аьнна дIадолалць гIулаьх.

Цу дийнахь болх бина эрзаррга 800 сар, 500 болллоно хургна производство болх бен. Цар дош денна цу субботнике 45 эзар сома мацца электромашинаш «арахецна, цу дийнахь цар арахIийца продукцех доаккхаргда 1800 сом. Из дерриге аха иттлагIча пятилетка фонде дIачуIоргда. ДIадахача шераца нийсйича из да 600 сом дуккагIа.

300 сар хургна завода территори, шоай профсоюзни цIенкепе. Армхеран салоIача зоне болх бен.

С. АЛИХАНОВ.

МАССАНЕ ДАКЪА ЛОАЦАРГДА

Беррига къхьегамхой санна, «ЦIеча поатта» дийнахь дIахь лоаяш хургба республика лешIара заведенеш преподавателаш дешархойн а. Массе а моттиге ду денна кийчо еш а хIама. Масала, Грозненски кооперативни училище хIанз практикге болча преподавателашкарен дешархочкарен IанIийкхача ерригна коллектив арahьрга цу дийнахь. Цар болх бергба шоай кабинеташ, коь, училищена хьатIайоагIа удина цIенкепе, кIотIаргIни ягIаш догIаргда коь а училищена хьалхашка а.

ХIьта Грозный № 6 болча юкъерча балха болча кагирхой сайрийнарча школа бергба преподавателаш а хургба цу дийнахь шоай школа, тIе хоь, хьатIайоагIа уданаш цIенкепе, гIаьваш, кIотIаргаш, визаш дIадогIаш.

Грознерча № 38, юкъерча школа бергба преподавателашни дешархойн доккха хIама ле лаьрхIа ба дооттаргIа дийнахь. Шоай доккхача коь а школана хьатIайоагIача уланашка а таIанаш кIотIаргаш бергIарца цар, хIьта цхьаллана бергаш тIеша эьшх гулдергда, шох доагIар пятилетка фонде дIачуIоргда.

Ю. ЮСУПОВ.

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРГДА

«ЦIе суббота» долча дийнахь къьсьта чIоагIа хьинар айдь къьлеча доаг денна «Грознефть» объединене технологически транспорта Октябрьски управление коллективо.

В. И. Ленин вах 106 шу дизара детадальча Ерригсоюзни субботнике даккъа довлаш шу коллективера 750 болхло хургна, хIьта республика буровзкаштен мехIадыта чакхдоахарашт ешх бIаь тоин совгIа мухь дIа-юха хьоргба цар. Из ихьан ден планаш заданеп дикка дуккагIа ба. Цу дийнахь 1250 сом аччха пятилетка фонде дIачулдина лерхI автотранспортникаша.

* * *

17 апреле 5300 сома балхазн чакхдаха лаьрхIад Грозненски автокомбината коллективо. Цу дийнахь автомобилисташ 60 эзар тонно-километр а еш яьх эзар тоин халхIобоаяма мовьлаш дIа-юха хьоргда.

РЕСПУБЛИКА ФЕРМАШКА

1976 шера дьалхарча квартале хьинаре кьахьийгад республика хьайбаш леладелча фермай коллективаша. Цар шоай бергага ина тIаберзабор пачкхьалхенга дуьл, шура, фуай доохара халхьбоахама планаш а социалистически дехкарал а кхоачаш тIехкхоачашни дар тIулъа.

Республика бIарчча хьайбаша дуьл дIаделара халкъбоахама план 124 процент, шура — 109 процент, фуай —125 процент кхоачашъяй. Иштта шолг планан кхоачашъяй дуккагIа колхозаша, совхозаша.

Соацкарчул дуккагIа дуьл дIаденнад Назранаски, Наурски, Ножай-Юртовски, Сунженски, Шалински районий бохамаша.

Iа хала хинна долларе а, соалха уьх ханачуьл дуккагIа шура йохка вашIтехьадьяьнна Гудермески, Наурски, Назрановски районий дьайбаш леладерий.

Фуай дуккагIа дохха тороша лесай Грозненски района боахамаша.

Пачхьалхенга дуьхь шурси йохкаяа хьалхарча квартана дIаяр дикка тIехкхоачашъе ниI-кхьыбай совхозий: «Горячеточенский», «Терек», «Минеральный», «Назрановский», «40-лет Октября», «Терский», «Гудермески», «Гешкинский», «Автуринский», иштта кхича боахамай.

ДIадахача шера дьалхарча квартале ехачуьл дуккагIа шура ежай совхозаша: «Горячеточенский» — 6 процент, «Терек» — 41, «Минеральный» — 28, «40 лет Октября» — 20, «Предгорный» — 33 процент. Цу хьохкамаша дьахьоях, хьайбай продукташ дукхагIа фермашка. Шуьга цхьана, пачхьалхенга дуьхь дохкара хьалхарча квартала планаш кхоачаш ца еш дисад Грозненски, Надтеречни, Шелковской районий боахамаш.

Республика хьайбаш леладелраша дIайолаяй шоллагIа квартал, чакхдьинад хала Iа. ХIанз хIара ферме тахка еза хьалхарча квартале бахьа балха итогаш, тIехьадиеп дIадахкхара, хьайбай масс тайпа продукташ йохкара тх шера планаш кхоачаш тIехкхоачашъ юлугрIойчча тайпара хьалда гIулаьхаш белгалде деза.

Пачхьалхенга дуьхь шурси йохкара .1976 шера хьалхарча квартала халкъбоахама план кхоачашъяра йола

СВОДКА

(план проценташа)

Районаш	Дуьх	Шура
Ачхой-Мартановски	192	108
Веденски	155	195
Грозненски	95	97
Гудермески	110	117
Малгобековски	100,5	104
Надтеречни	88	116
Назрановски	150	118
Наурски	118	110
Ножай-Юртовски	225	145
Советски	108	150
Сунженски	142	115
Урус-Мартановски	163	120
Шалински	153	102
Шелковской	88	115
г. Грозный	210	—
еррига	124	109

КХОАНЕ ГАРГАККУВПАРАШ

МЕХКДАТТА ДОАХА ГОВЗАНЧАШ

Октябрьски революцие ордена леладелча «Старогрозненфть» объединенин хIанз тIехьагIа, цига мехкдаттан доахача управленеца, начальник коммунист Александр Моисеевич Базилевский а волаш йолаш Старопромысловски районан инженерно-технически службана чуйоагIа Старопромысловски къьлебезарга участкагара малхбузкъаьра Карпински гулнага кхачалца малхбалехьеи довкъашка, аьлешка гIолла дIа-юха екъаетна латта иттех мезовокни, мехкдаттта кIеж етта скважинаш.

IIювхалагIа а шедалагIа а, догIагIеи хоттагIеи цу скважинашкара мехкдаттта дахар атта гIулаьх дан. Цига иш болаш, тIах аьнна, гIулаьх довзаш хIарца соагIа, Iайха хьайна херкел, атта еде ц, сакъердаме йолл профессий дукха езаш кхоабалъеш хиларца а веза.

Сел атта гIулаьх а дац тIехьа шера а кхиметтаз тхъаьпт шера а мехкдаттта телаш йолча скважинана эксплуатации елга. Уьхаза инженерно - технически говзал, профессиональни кегтам хинибабар аьнна кхоачам бан, цул совгIа кхы а «говзаш хила а хIара скважинна деган говзалла» аьнна хила а веза.

Наха мишта кхоачашъ шоашта хьалхашка оттадь декъар?

Духьхьал дIаала деза, цар из диза кхоачашдеш хилар. Тхъаь ютт шу хьалхарча денз фронтге хинна чоношан ойийрзучул академика Малинковскера цIеркIа Грозненски мехкдаттта институт йистенькхачул тIехьагIа, цига мехкдаттта доахача бригадина кугалдеш а бурув тека яьнна скважинаш хьайбаш а хинна byслужба начальник Александр Моисеевич Базилевский. Иззал а ишетта из институт йисте а яьккха йоккхагIойча геолога Тамара Ивановна Ишинскаче болу бу, операторгара ваьна № 1 йолча звеной кулгалхочунга кхоачаш гIулаьхха тIа лаккхенна Николай Николаевич Колпов, мехкдаттта дахара бокххагIбола операторашца Георгий Кайдалов, Николай Краснокаров, Старопромысловски районера депутат Салман Багаев Ваха Атабаев, Дмитрий Сыротинцев.

Опыт йола мехкдаттта доахарашца а хинна цига дIаэтта комсомольцашца Анатолий Клименов, Арубика Ганаева. Валентина Черецкая, Евгения Баианова — мехкдаттта доахача мастерий гIойчий ба уж, гIалат ца болаш зов нарта мехкдаттта хьал ца луш сецача скважина малагIа «лаьарг» хиннад: «Ломаро дикьай, штиган тедиенний е кIоарга масс телхий.

* * *

«1976 — 1980 шерашка СССР халкъа боахам дегIабобаш дабаха керттера доставашка» КПСС XXV съезда дIаэлладеп хьалдоахача мехкдаттта, йолдеисат а тIехьа,] 1980 шера 620 — 640 миллион тоннага дIакхоачаде, хIанз къьлегамаспесарге мехкдаттта доахача говзалла 28—30 процент лакъе.»

Хьамсарча Коммунистически парте наказ кхоачашдар дуьхь шоай дерриге пиллин, опыт, кхетам тIабохийт мехкдаттта доахаранца. Съезд хиъале хьалдарча аьхха шин бетта 40000 тонн, гарга мехкдаттта чудеттад. Дьакен резервуарашка, цу дьакъе 120 тонн планал совгIа дьаккхар а дотташ.

Дика лелар гIулаьхаш марте а. Алхха 20 денгеи байсаннеи цар дьакхха, кийчалъ, динчIча ортах а долаш меха Ленин вах 106 шу дизара сийна 17 апреле коммунистически субботник де аьнна москвичаца баь тIаьхьелам.

— Оаза хIанзле а коммунистически субботника план оттанбай, — йоаг аллька начальника иош Базилевскис, — тхоай собране йийцай ма. Вахте база ца безаш муьхь болча маьа мехкдаттта доIзана звеньяшка оборудовани, бытовой помещенеи тоьергаш, цхьалха доахарбоь. Зо соагIа сар хургна Иванова цIерагIа мехкдаттагой городок цхьалгойаоькхаш.

— Цу денах кхъьсаргама оварле ятара лаьхарIа йола, тIехдикача балкеи производства эффективноети ди доргда оаха, — йоаг мехкдаттта доахача воккхагIолча операторашца коммуниста Георгий Кайдалова. Цу дийнахь оахоп дьакхха дерриге ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачулургда оаха.

А. ТИЩЕНКО.

Харжарошца вIашагIкхетар

Республике чакхдолаш латт кэстта, 11 апреле, хургдолча хоржамашка халкъа судалолча харжа оттабаь кандидаташ харжархошца вIашагIбеттабар. Уьх шерара хоржамаш КПСС XXV съезда решеношца советски наьха къьлегамеи политически хьинар айдьаьча хьалашка худ. Цудухьа наьха деган гIоздьяьна, дакхача идейно - политически организаторски боварме чакхдуьл уж вIашагIкхетараш массанаьх. Халкъа кандидаташкара харжархошца дIадех социалистически законность чIоагIъяр, зуламе гIулаьхаш деладеча наьха агитпункташ чIоагIъяр, зуламе гIулаьхаш деладеча наьха агитпункташ дIадаьлча Ленин вах 106 шу дизара сийна 17 апреле коммунистически субботник де аьнна москвичаца баь тIаьхьелам.

— Оаза хIанзле а коммунистически субботника план оттанбай, — йоаг аллька начальника иош Базилевскис, — тхоай собране йийцай ма. Вахте база ца безаш муьхь болча маьа мехкдаттта доIзана звеньяшка оборудовани, бытовой помещенеи тоьергаш, цхьалха доахарбоь. Зо соагIа сар хургна Иванова цIерагIа мехкдаттагой городок цхьалгойаоькхаш.

— Цу денах кхъьсаргама оварле ятара лаьхарIа йола, тIехдикача балкеи производства эффективноети ди доргда оаха, — йоаг мехкдаттта доахача воккхагIолча операторашца коммуниста Георгий Кайдалова. Цу дийнахь оахоп дьакхха дерриге ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачулургда оаха.

А. ТИЩЕНКО.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Советски Iалма, халкъа образовани, культура деттIайолаяча карагIдаьлна доккхий гIулаккхаш яьлларг-ца пятилетка задачеш кхоачашъяй наьха тоIамашни бархьаш долаш СССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР орденаш медальаш яларах лоьа Указаш кепатох бIарчча— «СССР Лакхехьарча Совета Ведомосташ» тIа, изложенех — моттигера кепайоазон тIа.

ДЕКХАРАША ДIА МА-ДЕХХАРА

Селхан, Нохч - Гiалгiай АССР-а Министрий Совета заседаней залее горонош, районой заведующей, райисполкомий председателаш, заместителаш, дикагIолча хьехархой вIашагIкхетараш хилар республика Министрий Совета председателаца, КПСС XXV-ча съезда делегатаца Р. В. Вахаевца.

Губбенаршаша нов. Вахаева зийцар республика халкъа образование IX-ча пятилетка болха итогехи КПСС XXV-ча съезда решенешка хьежжа хьалхашка латтача декхарехи. Доклядчико белгалдаьлаккхар дIахIара пятилетке карагIдаьнна-ниI-кхьыбай совхозий: «Малгобековски», «Заводской», «Беса кхетам» деш ц Урус - Мартановски, Сунженски, Шалински, иштта кхыйола районеташ.

Къамьел дацар Гудермески городе хилар тIаьхьелам Б. Д. Дзлагова, Грозненски халкъа образование отдела заведующе А. С. Аллахвердиева, Малгобековски райисполкома председателе Т. К. Яндиева дийцар шоай районий халкъа образование коллективаша IX-ча пятилетке карагIдаьнначу хIанзалгIа, нийсденнача кхоачамбоацаре, пайда ца эцаш йисача торонех. Пхьа тIаьхьелча хана бергбе га низ, хьинар КПСС XXV-ча съезда халкъашка оттадь декхараш кхоачашдаря тIедерзадь къьлегамеи доцI дезлар гулбеннарца.

Харжарошца вIашагIкхетар

Республике чакхдолаш латт кэстта, 11 апреле, хургдолча хоржамашка халкъа судалолча харжа оттабаь кандидаташ харжархошца вIашагIбеттабар. Уьх шерара хоржамаш КПСС XXV съезда решенешца советски наьха къьлегамеи политически хьинар айдьаьча хьалашка худ. Цудухьа наьха деган гIоздьяьна, дакхача идейно - политически организаторски боварме чакхдуьл уж вIашагIкхетараш массанаьх. Халкъа кандидаташкара харжархошца дIадех социалистически законность чIоагIъяр, зуламе гIулаьхаш деладеча наьха агитпункташ дIадаьлча Ленин вах 106 шу дизара сийна 17 апреле коммунистически субботник де аьнна москвичаца баь тIаьхьелам.

— Оаза хIанзле а коммунистически субботника план оттанбай, — йоаг аллька начальника иош Базилевскис, — тхоай собране йийцай ма. Вахте база ца безаш муьхь болча маьа мехкдаттта доIзана звеньяшка оборудовани, бытовой помещенеи тоьергаш, цхьалха доахарбоь. Зо соагIа сар хургна Иванова цIерагIа мехкдаттагой городок цхьалгойаоькхаш.

— Цу денах кхъьсаргама оварле ятара лаьхарIа йола, тIехдикача балкеи производства эффективноети ди доргда оаха, — йоаг мехкдаттта доахача воккхагIолча операторашца коммуниста Георгий Кайдалова. Цу дийнахь оахоп дьакхха дерриге ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачулургда оаха.

А. ТИЩЕНКО.

Харжарошца вIашагIкхетар

Республике чакхдолаш латт кэстта, 11 апреле, хургдолча хоржамашка халкъа судалолча харжа оттабаь кандидаташ харжархошца вIашагIбеттабар. Уьх шерара хоржамаш КПСС XXV съезда решенешца советски наьха къьлегамеи политически хьинар айдьаьча хьалашка худ. Цудухьа наьха деган гIоздьяьна, дакхача идейно - политически организаторски боварме чакхдуьл уж вIашагIкхетараш массанаьх. Халкъа кандидаташкара харжархошца дIадех социалистически законность чIоагIъяр, зуламе гIулаьхаш деладеча наьха агитпункташ дIадаьлча Ленин вах 106 шу дизара сийна 17 апреле коммунистически субботник де аьнна москвичаца баь тIаьхьелам.

— Оаза хIанзле а коммунистически субботника план оттанбай, — йоаг аллька начальника иош Базилевскис, — тхоай собране йийцай ма. Вахте база ца безаш муьхь болча маьа мехкдаттта доIзана звеньяшка оборудовани, бытовой помещенеи тоьергаш, цхьалха доахарбоь. Зо соагIа сар хургна Иванова цIерагIа мехкдаттагой городок цхьалгойаоькхаш.

— Цу денах кхъьсаргама оварле ятара лаьхарIа йола, тIехдикача балкеи производства эффективноети ди доргда оаха, — йоаг мехкдаттта доахача воккхагIолча операторашца коммуниста Георгий Кайдалова. Цу дийнахь оахоп дьакхха дерриге ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачулургда оаха.

А. ТИЩЕНКО.

Бlаьсти кхашка

ХЬУВКЪАМ КИЙЧБЕШ БА

Шалински районе боахамашта юкъе йоккхагIачарг цаI я Куйбышева цIерагIа колхоз. Цу боахома тIехьагIамхоша толамаш кхоачашбир йоагIа по. Ялатанга хьаьно кхача балара беча балха тIа хьинаре дакъа лаьцар удобреец тIаьотташ болча боллдоша свекланаш дегIеча эвено звеньеваш Нохч - Гiалгiай АССР Лаккхьарча Совета депутата Токлиева Хеле, свеклаш желаеча эвено звеньевах Эндиева-Кейпас, кхычар.

Колхозе хаинаьха чакхдьахар кхашка моттигера удобреец дIаьккъа балхану а. ПланагIа 7000 тонн болаш 13600 тонн удобренеш йохкаш хьаьнда дьалташ. Вешта йича, моттигера удобреец кхашка нормагIа 55 гектар йолаш хIара дийнахь 70—75 гектара тIа минеральни удобренешца подкормка йора по. Ялатанга хьаьно кхача балара беча балха тIа хьинаре дакъа лаьцар удобреец тIаьотташ болча боллдоша свекланаш дегIеча эвено звеньеваш Нохч - Гiалгiай АССР Лаккхьарча Совета депутата Токлиева Хеле, свеклаш желаеча эвено звеньевах Эндиева-Кейпас, кхычар.

Колхозе хаинаьха чакхдьахар кхашка моттигера удобреец дIаьккъа балхану а. ПланагIа 7000 тонн болаш 13600 тонн удобренеш йохкаш хьаьнда дьалташ. Вешта йича, моттигера удобреец кхашка нормагIа 55 гектар йолаш хIара дийнахь 70—75 гектара тIа минеральни удобренешца подкормка йора по. Ялатанга хьаьно кхача балара беча балха тIа хьинаре дакъа лаьцар удобреец тIаьотташ болча боллдоша свекланаш дегIеча эвено звеньеваш Нохч - Гiалгiай АССР Лаккхьарча Совета депутата Токлиева Хеле, свеклаш желаеча эвено звеньевах Эндиева-Кейпас, кхычар.

Сихбена бIаьсти юв хIамаш дIаюьш ба Грозненски района боахама хIара оалхазарашца леладелча «Ермоловский» совхозе.

Из болх къьсьта лика лел № 1 йолча тракторно-хьай тIарча бригаде, Ухаза хIанзле а дIайийнай тIехьагIа тIеша ялаш йолаш 194 процент яхьа чашъяй колхозо.

Из болх бена хьинаре къьсьта-хьайгар дьяьта желадеча бригада бригадина гIоичас Бакшаев Лом-Iаьлас кугалдьаьча механизаторий отряде. Уьобреец тIаьоттача трактора тIа болх звено звеньеваш Нохч - Гiалгiай АССР Лаккхьарча Совета депутата Токлиева Хеле, свеклаш желаеча эвено звеньевах Эндиева-Кейпас, кхычар.

Колхозе хаинаьха чакхдьахар кхашка моттигера удобреец дIаьккъа балхану а. ПланагIа 7000 тонн болаш 13600 тонн удобренеш йохкаш хьаьнда дьалташ. Вешта йича, моттигера удобреец кхашка

Сихбена бIаьсти юв хIамаш дIаюьш ба Грозненски района боахама хIара оалхазарашца леладелча «Ермоловский» совхозе.

Из болх къьсьта лика лел № 1 йолча тракторно-хьай тIарча бригаде, Ухаза хIанзле а дIайийнай тIехьагIа тIеша ялаш йолаш 194 процент яхьа чашъяй колхозо.

Из болх бена хьинаре къьсьта-хьайгар дьяьта желадеча бригада бригадина гIоичас Бакшаев Лом-Iаьлас кугалдьаьча механизаторий отряде. Уьобреец тIаьоттача трактора тIа болх звено звеньеваш Мацкала цхьаккха а ди чакхдалийтабар-шар ший дийнахьара балха норма 190—170 процент хьоаш чаш па еш. Хьаьта моттигера удобренеш дIаккхувьча шоший кхо на беш къьхьийгар звеньевашца а, Ибрагимов Денильбека, Исраилов Хакима, Кандов ИбрахIима, кхычар.

ХIанз бIаьсти юв юртбоахама культураш дIаюьш болабеннаб колхозе. ХIьта цекIара свеклаш уьх шера ухаза дIае лерхI 550 гектара тIа. Цу дерригача кхай тIа кхоачам хIалал моттигера удобренеш дийхьай, вешта аьлча, тIара гектара тIа 25 тонн кхачийтаб уж. Из культура дIаюьрйола лаьтта 30—32 сантиметр юза оазаш, из тоадеш ба механизатораш. Свеклаш дIаюьрйола соаяка гурдьаь дийна ялаташ хинначу. Уж лелаеш 16 шера хургьа. Цавех цаI механизированна звено я. Цунна культура-де оттаяьа йоккха балха говзал йола механизатор Эдильханов Сайпан. Звенона тIаьхьажIаш дIае долалургда. Уж культураш 750 гектара тIа дIаюьрйа. ХIьта лаьтта дика тоадаь а хьаьлда а да.

СУРТА тIА: хьаьлда юв юртбоахама культураш дIаюьш и «Ермоловский» совхоза механизатора Витиханов Сайдала агрегат.

И. ПЛИЕВА сурт.

КПСС ДЕЛЕГАЦИ ЦIАЯР

СОФИЯ, 3 апрель (ТАСС). Тахан Москве цIаяхар КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь Ф. Д. Кулаков керте вола Советски Союза Коммунистически парте делегаци, Болгарски Коммунистически парте Центральни Комитето хьийка БКП XI съезда балхаша дакъа лоацаш хиннад иза.

Делегацеца бар КПСС ЦК секретарь М. В. Зимянин, КПСС ЦК член, КПСС МГК секретарь Л. И. Греков, Украина Компарте Львовски обкома хьалхарча секретарь В. Ф. Добрик, КПСС ЦК членалла кандидат, КПСС ЦК Отдела заведующе хьаьгача замсститель С. Б. Рахманин, КПСС ЦК член НРБ-ера СССР посол В. Н. Бачовский.

Аэродроме делегаци накъабаьккхаш бар БКП ЦК Хьалхара секретарь, НРБ Пачхьалхенан Совета Председатель Т. Живков, БКП ЦК Политбюро член, НРБ Министрий Совета Председатель С. Тодоров, республика кхыбола куьгалхой, болгарски столица къьлегамой дуккха вихалаш.

* * *

Цу дийнахьа а КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь Ф. Д. Кулаков керте вола КПСС делегаци Софийера Москве цIаккъа.

Вичкоски аэродроме цуна накъабаьккхабар КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь Д. Ф. Устинов, КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК-ча партийни тIатьожама Комитета председатель А. Я. Пельше, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбола официальни болхзой.

Накъабаьккхаршца вар СССР-е НРБ гIулаккхашта хьинаповерхни вола М. Потов.

(ТАСС).

ПАРТЕ ДОШ—НАХАГА

МагIалбика района Кердача Редактерча № 5 йолча юкъерча школе иттIаьчул классаница шоьхтье иттI дешархо ва. Вай хьалхаяьш йолча кердача тIехьенах бола мехкарийн кагий лаьа ба уж. Дукха ца говзаш школа чакхъьяьккха а баьина, вай мехка коммунизм хьалъеча дакъа дина дIаэтта бешдар. Толханара лакхехьарча классаш дешархой иттIаьча пятилетке парте XXV-ча съездо оттадь декхараш кхоачашдеча юкъе хьалдеанга дика кхетагу тха хьекархошца.

Къьсьта иттIаьча классашкара дешархой съезда решенеш йовзаш, шоай дIахо лакхехьарча дешаран заведенешка болхе а, тайп-тайпара балха отте а, школе шоай Iомалькъе пайда эца ховрдоланш тIаьотта иттIаьча теркам тIабохийтаб доаг.

Цудухьа тха хьехархошца къьсьта теркам тIабохийт КПСС XXV съезд материалаш Iомайра. Уж Iомайра болх дIабоолабаьб марте беттта хьалхарча деношка. Дика кийча ель, лаьуггIашбарий теркам тIаоагIа тIаоаш доклааш ю 10-ча класса дешархошца. Цуров Мухьмада — «Кортамукъаьлонча механизма цхьаьна лелалу гIулаккхаш тIоагIаделаре», «Капитализмехь — кхоана йозша общество». Барахоева Испилая — «Капиталистически пачхьалкхенашца лелалу гIулаккхаш деттаьлаьре», Лъянова Лидас—«Капиталистически дунен тIа коммунистически партей влияни лаккхъаьре», «Пролетарски интернационализм». Измайлова Симас — «Прогрессивни коммунистически йовзача партешца дIахо хиннаш хIоагIдаларе», Албаков Борис—«Кортамукъаьлен прогресси эшлургIаш», Цечоев Карабе — «Цунен Iарча социализма толам» яха доклааш яьй. Уьх шера школера чакхбоалаш болча дешархошна тIоагIъя уйла тIаьхьита Iомайо парте XXV-ча съезда решенеш, тIьхьа ну шоший хьалъьаьца темаех 8-ча, 9-ча классашка бесдаш ю, нийслуш йолча хаттараша доагIаш дола жоп ду.

И. БАРАХОЕВ.

МагIалбика района Кердача Редактерча юкъерча школа тьехархо.

ВАЙ ЛОАЛАХОЙ БОЛЧА

КПСС РАЙКОМА ЧЛЕН

КПСС съезд хьатIахоьчачча депошка Къаьбседа - Хlирийчен столице городе Орджоникидзе хlаьдре республикашкара бахьана хьашиний а, Хlкъаза. Тlаьк аьнна хьайбизача зале, яр Нохч-Тlаглlайчен делегаци а. КПСС обкома хьалхара секретарь А. В. Власов керте а водиш.

Бокхка чулоацам болаш къамьаьш дар шиъ даьрашш. Цар керттера маIах — КПСС ЦК, СССР Министрий — Советта, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК иттлагIча пятилетка хьалхарча шера Ергирсоносин социалистически яхь йоаргьелрел бола сопша хьоьхуначшбира де дезарш белгалдоаккхира дар.

—Шовзткъа итт шу совгIа хI йоаьш — сар вар совещанне болех юкъе хlоьчача хана тIрибуна тIера къамьаьл даьр. Из пар Къьлбаседа Хlирий АССР-а Пригородни районе «Мирный» колхоза шоллагIча трактористкан белалдеча бригада куьгалхо, КПСС Пригородни райконе член Тарковн Мудара Султан.

— Йийсаригlча пятилетке аз къьхьагlча боахама кхаьл леладелрашна паччахьалкхенга дог-дог хьаьха дIанхача шершашкъ тIаькха а тIа дехкача тайпара духха йаьит, коьартол, биьнадарашш, — аьлар во. — Къьастта дупа безам бе са ййса къьстъчача бригада коллективе кагригIалнашнех. Гурахьа дуьн ялат паччахьалкхенга йоаьрга пхи оьха 115 процент кхоьачашъьяь. Аллха дIадаларх болахама шера тIера гектара тIера 203 центнер коьартол чуйлина. Цхьаьбаха кох кхоьачашбаь ше дага бац тха колдектирера къьхьегамхой. Дика кхетаду оьха боахама, бригада торонашш шортIа болиш. Уж дийм хьатуачхаьрца, царех дикагIа пайда эпарца тха колхозхоца дIаIо йодача аина Дьалелеш кхи а дезаргIа волла совгIаташ кийчдергIа, — аьнна чаккхдьакхъхар Мудара Султана ший лоацца къьмьаьл.

Хlоцун дар. Йиллачу лоацача хана трактороно - ткаш леладелрий бригада куьгалхочун шийна аьга мел дIаьттар дIаьна ца кхийнига. Пхуьт XXV съезд чакъъьянначул тIехьагIа къамьаьл хилар тха Султанца.

Из чIоагIа раьза вар съездо цIийл, хlинг деладелрий, къьхьегама лакха мах бархI, ца хIамо тхо кхы а дикагIа къьхьега декхарийна ду, хьаьи дувнар до. Хlана съездан материайлаш Iомаеш а цув решеннеша тIедаккхира жоп дала гIертаан а бе бригадашгара дIаьхьаьдеган. БIаьстан кхоьхьашгара балхаш дIадаладира дерриге хlана дан аьнна кийча да бригаде. Техника тоаьь ньекхя тоьша хI я.

—Дегго тIаьмаш сар ва Тарковс Султан. Из-м сибатша дувзаденне а дац. Сибато-м цIкъаз Iсхьаж сар. Из фермерн хьаьстта кхиъ гIулакхашна. Шиъ декхарашка диалача бригадина кхоьачаш бу ер е вовш гIулакх ле, тахан массех трактор тоьа кхоьачаш тIехьа хlаьнгаторашта хьалхашка дехкар оттадича. Бакъда цу тайпара куьгалхоех ваш коммунист Тарковс Султан. Эшаш меттиг хиъча цо дынн шийгара дика хьоькхан гоIт муглаберзера. Колхоза куьгалхоша дувцаьча ле хlама хиъна хьалхаха а салоIаш хе йий-хоьгI цуна аьлна хетийтаь сар ва Тарковс.

Йоаргьа, со цкъа бригадерча стане волаш, комбайнаш тоаьча бIарг болаш, механизаторашта хьехар ешг нар ма.

— Жи варий, дика хьаьалаш техникага, гоI шоина ер баранбан хьа а баьккхе, дIа-хьай эгарбоацаш, юха оттабелаш. Тахан-кхоана яхь во, вай ялат туьша доладенначул тIехьагIа, хlара сахьат, хlара минут боккхача маьхе йолча хана, вайна. «Йоаргьа новкъарера» ергьа ну туьлдаьхь.

Барабан хьа а баьккха юха-оттабара раьза воаьнача тара вар механизатор.

— Из-м массех а хиннаб дIа-юха эгаш, механизаторашта хьехар ешг нар из.

— Жи варий, дика хьаьалаш техникага, гоI шоина ер барабан хьа а баьккхе, дIа-хьай эгарбоацаш, юха оттабелаш. Тахан-кхоана яхь во, вай ялат туьша доладенначул тIехьагIа, хlара сахьат, хlара минут боккхача маьхе йолча хана, вайна. «Йоаргьа новкъарера» ергьа ну туьлдаьхь.

Барабан хьа а баьккха юха-оттабара раьза воаьнача тара вар механизатор.

— Из-м массех а хиннаб дIа-юха эгаш, механизаторашта хьехар ешг нар из.

—Жи варий, дика хьаьалаш техникага, гоI шоина ер барабан хьа а баьккхе, дIа-хьай эгарбоацаш, юха оттабелаш. Тахан-кхоана яхь во, вай ялат туьша доладенначул тIехьагIа, хlара сахьат, хlара минут боккхача маьхе йолча хана, вайна. «Йоаргьа новкъарера» ергьа ну туьлдаьхь.

Барабан хьа а баьккха юха-оттабара раьза воаьнача тара вар механизатор.

—

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

СССР Лаххехьарча Советан Президиумо 1976 шера 4 марта аралдьнача Указаг1а ййс-лагІча пятилетка заданеш тодама ахсоачаьнгьан балха тІехь доккхий тоболлаш дахар-ян бахьан долаш СССР-а ГІишлон материалий промышленносто Министерство предприятеш организацийех болллошта, инженерно - технически болхошта, ГІулахкерча наха СССР орденаш медалаш енай, ну дьакъе Нохч-ГІалгІай АССР гІоллаш:

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕНА БАЙРАККХА ОРДЕН

Аннюнко Николай Майсаловича — «Чеченингушстройматериал» производственни объединене № 2 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишни пишкап-ча кара арайоахкачо.

Баматгиреев Делайна — «Чеченингушстройматерна л ыз яхача производственни комбината № 2 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишни ІойоахкачоІа, начставника.

Крыжановская Валентина Ивайновнана — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене Гуперсенски кирпишь ечча заводан мастера.

Оччинников Григорий Лаврентьевича — «Союзавтоматстром» яхача ерригсонан ГІилон - производственни объединене Грозненски опытно - экспериментальни завода токара.

Смирнова Кожордэйн Лэвловнана — Нохч — ГІалгІай цемейтан заводан токара.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН ІІІ СТЕПЕНА ОРДЕН

Граждакин Алексеидр Викторовича—РСФСР гІишлон материзилий промышленносто министерство Нохч - ГІалгІай кирьеоуправленне экскаватор ма машиниста.

Иснауров Адамат — «Чеченингушстройматерна л ыз яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишь ёоаккхачо.

Мажидов Денилбек Гачбе-вич — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене Гуперсенски автохозяйства автомобила водителла.

Шайдулова Любовь Евстафьевна — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишь ёоттачо.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Авторханов Сашка Асламбекович — Нохч - ГІалгІай цементни завода экспедиторча.

Гоатакова Іайнайна — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене Старопромысловски - пишкап ашкара кирпишь чуоттаечо.

Индыкова Мария Лаврентьевнана — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишь хьюо топпар кийчбчоо.

Хамзатов Алхазура— РСФСР ГІишлон материалий промышленносто Министерство Нохч-ГІалгІай карьероуправленне дробилка машинисто.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Балхаева Лидфа Хусеновнана — Грозненски производственни швейни объединене швея - ,мотористка.

Климанова Мария Никитичнана — Грозненски производственни швейни объединене швея - мотористка.

Мацуолгова Елизавета Климбулатовнана — Назрановски трикотажни фабрика упаковщицана.

Котиева Мэрем Алиевнана— Грозненски производственни швейни объединене швея-мотористка.

Рекьа Александра Дмитриевнана — Грозненски швейни объединене швея - мотористка.

Федотова Валентина Яковлевнана — Грозненски кога гІирс бена фабрика заготовщицана.

Декхарий бехктокхам бовзаш

Эзар гектара тІа ялата лаьрхІа хьажийаш, 586 гектара тІа ялоха хьажаІаш, 600 гектара тІа шекара свеклаш, 250 гектара тІа доакъара культураш, 600 гектара тІа алата бобовни культураш дІас — ялнал болх бе безаш ба ґух бІаьста тха совхоза механизатораш а спецыалисташ а.

Хьалхадуьна лаьтара декхарий бехктокхам а бовзаш йезнера болх баьбан боахама специалистана кеда ши хьалхача дена.

Кхашка кхоачам хьаллал мотгигери минеральни удобрени-ешаш, хаинаьлн аикеи техника тоаш яккхара, тоаралш дийнача ялаташа доагІача тайпара Іуьлл дара парте XXV-гІча съезда сийна тІаийа социалистически декхарш дизза кхоачашдаьд совхоза къьлъегамхоша.

Иштта, масала, тоае езаш хинна ерриг 36 трактор хаьлхьа тоаьнь яьккхар, тІика кийчйир тІехьатоссеи тІехьаоон-ешаш дерзта тІаьна хаотикаьн планаГІа 20 эзар тонн йолча хкашка дІайихьар 10400 тонна органически удобреиеш. ХІаьта гурахьа дена кхашка дІайихьа ерриг удобреше 19900 тонн,ш.

Январь бетта ахархонта аьтта бовзаш тІаьна хаотикаьн пайда а эшаш совхоза механизаторий а специалистий а ВІашТІехьалъар лаьттан йІоаьхалл ТІоалаш сонне. Йоалучка хана гурахьа пайнача дерригча алатанта 3136 гектара тІа азотни удобренешца подкормка ян йитс. Из болх чакхбаьккхо 500 гектара тІа дІайийнача духкача шерашка куЛана баьшаста а.

Йоккха болх баьб оаза совхоза механизаторашца а кхаа лелладерадца а йоаь говзал лаккъерйойлаш. Царна йоазийай яларан салдахкача тІамаьс-хи лаларехи лорадара бокъонаш, царца кхьокъеи мишта доаттабе беза ґуьйІхьа д. лаьттан культура лаккъара дерзаш дийнад.

Хьаналлца санна боахама лаьттана доал дс йиш ма хилара дешнаш тийна совхоза культалоша, партийни профсоюзни организацеша. Ухх шера механизированни отрядаш вІашІгІа йоккъу, республика тІаьнарча долчча боахамий хьокхаматІа совхоза массе а доакъоша цеховой системагІа куотталлара метод юкъйоалаца-ергьяш.

Цу лостамагІа хьалхара тІа боаккхаш мара тхо зеше я, хІамззе а колуш да из метод кхьокъеча йІча лаьтту болаш боагІа. Моллагіа болх беш вар ышна бе-башка доаздеш хІара механизатора а хьайбоу лелаеча а торо куотта ше хьалхе ха ХІаматта хьежжа алапи дакъ-ха я, планиал совгІа дІаеннача продукцеи алсамо преми ина а.

Производственна доал дара керда метод юкъйоалаца вІашгІойхкарца боахама торо я кхыча болхаштга дуккха мах дІахьожабе. Цьаьна, ну лаьттамгІа ца дезаш кхы а дуьхьа хІама та.

Кхоачамбацаран дан ыбча а баьккъа. ХІайт а цкьайоана культурай фу тоъаш дан тхо-ра. Эдаш я 85 тонн горох э, иштта дуккхача шеташка хуьлу ца баьний фу а. Цу тІехьата сотгара хьалъе бехке я ханнаьа заявка дІаенна йоллаше а из кхоачаш ца ян тха рабпо-лкома мотгахама управленце и хиннаьхь йоькто ца йи ворта боахама министерство а. Доакъар ма-зий эгтара хьалхха хьайбоу дезар. ХІаьта тха совгІое 3.5 эзар бежан да. Царна моцуьа доакъара лаьр-хІа 400 гектар совгІа лаьтта лурчоь дІайийна дуккхача шерашка тІаьхьІа баьш-шаца мара яз тха. Уж кхоачам болзаш яа ужжал лоаьхи кхо-бара. Цудухьа чІоагІа бакъъа-ьа дар цу гІулакха оаргІа-бовла бена кулгалой кхы ха а цаЬовзаш оаргІбоаларе.

Уж шера совгІое юртбоаха-ма культурашца кхеен 4 механизированни отряд хуръе. 3360 гектара тІа цар кхеерча алатан доакъараи культураш, шекара свеклаш. ХІаьта 3 зверцо духхьаьл шекара. свеклаш кхеен хуръе. Массе отрядан звеноне хІара культураца къьаьст-кхаста а долаш технологически карташ оттадаьд, отрядашца болгаьдаьттеи а йоаь хозрачестви заданеш, чакхйоалаш я ткхаькха балхаш хаинаьлн йистеднхара уьттаьу алапиш а.

Кхашка къаьстачча паьха материальни моральни безам совбаккхара тІаерзаяь мероприятеп оттаяй парткомон боллой комитетон, совхозна кулгалхошцен специалистаиеи дага а яьнна. Цу мероприятеша кхъедоагІа социалистически яьхь хьалле делаеранта ше ваьнна ю а хиннаьхь премеш а лугга. «Къаьхьегама листокаш» тІа уж хестабелга, цар оолт шерпа йоазийаГІаш. Идаьна ерриг ши кхоачашца тІа совхоза къьлъегамхоша шоашкара доагІаи дола дакъа хьежьоркхара.

А. МАЛЬСАГОВ,
«Лермонтовский» совхоза керттера агроном.

ПАЬТІАМАТИ ЦУН ЙИПГАШИ

Грозне юккъе я «Огонек» яха кафе. Укхаза хІама даа ухача паха юкъе пийслу студенташ, докт, библиотека болххой. Цунна тешаа ду предложенни книжка тІа дахьа йоазоша. Кафе болллоштга баркал салаш, ловца боакхаш дукха мотІарца да цу тІа. Цу книжка тІа бІаргаяйра сона Магомадова Паьтіамата тайпан цІи а. ТІеъІаеІо цун вахар. балха гІу-лакхдаш санна сона.

Атта хиннаьхь цун вахар. Ийс шу дьаьнача хана йнсей да воаннан. Кхаба вешш полно дездало вар Паьтіамата нанна. Ворхі класс чакхъяккхал-ла дийшар Паьтіамата. Шийла ЗІамагІбола деззл хьабарга гІо до дезаш хиларца дешар юкъад а дьаьккха балха яхар из.

Тіаккха хьалхара маьрел дир. ДІаоІ тоалургда аьнна хеттача хана телхар кьонача кхалсара керда вахар. Мар хатар хинна велар. Шозлагіа маьре яхача шіенда пІаьхха кхеллар. ЗІамигача 4 яиигача йисар Паьтіамат. Цухабаьккза, халон йоя тІакхачарах йохьа-м йохьанзар кхалсар.

Пиінгаш хьалкхеара дерриг денаа, низ пІабелар цо. Уж шерап дагадеъача Паьтіамата оаз:

— Совецки Іаьдал хиннадецаре хала хуръдар сона. Хіа ашнача хьалловцар оагІуо-Квартира елар- берий беша бІаьчеларг йийгаш. Цаг шоолагІчуна тІехьа хьальоша бальча школа - интернате дезна базар. Салоіача деношка ма-рара яІаш бІарга гІишар тхо. Уж денош тха дезала деза цІей санна безаме хуларе.

Массаза а торговле болг беш хинна Магомадова Паьтіамат Халиковна. Юхьхьанца продавщицала, аіоточницала, хІанз массеех шера буфетчи-ца. Шоай пхьаьз ужк тайпара дийнар йоккхагІойлча йоІа Натаьша:

— Къьастта тхо ЗІамагІдолча хана а кхоачаш халло кхьаьчай тха нахьара. ХІанз тхоаш кхийнчул тІехьатІа-м яйгаш тхона цо лелаяь хало. Тхога массаза а хьаькоачаш хинна нахьа йІовзаз.

ПІайнгашта лаьхера образованна ялар ГІулахк ІІаккха а дицдолийташ яьдар ПаьтІамат.

— Доккхий хІамаи дахьа тхона таіой наиас, со яьлар шоллагІча йоІа Лизас. — Дешара мукъа йоІа ха безаме хилнйтара мел шиар дора цо-Германски Демократически Республике яха хинний Натаьша. Со а хинний Польше. ХІаьта Москве, Ленинграде, Кневе, Волгограде экскурсе дахьа-м'массеэкзаса а хиннад тхо.

Сона Магомадовгіар цІаеІа бІаргадайра школа дирекце ПаьтІамат Халиковнайна барт ола ІІІаш письмо. Йнйгаш дина хьалкхеярах олалш дар из баркал. Иштта школашка пионерски комсомольски «Балкан дика дарах!

Йнжаришта ешна дуккха Сийлен грамоташ а яр уклаза.

«Хіанз боккхагІойла йоІ Нахташ, ВІГГО ЧІевлала кандидат я, Нохч - ГІалгІай паччахьалкхен университет чакх а яьккха школе истори хьежаш я. ХІаьта Лиза я цу университета кхыча кхаьмнй метташа йолча , факультете деша яьгІа. Из а хургьа хьекарло. Кхоаз1Іагіар — город Орджоникидзеча медицински института студентка. Ишттта ЗІамагІйола Люба а соазка 10 класс а яьккха вай университета исторически факультете деша яхар. ХІаьта белгалдаккха деза хІанз дешаи йола уж кхоккге а ленински комсомола членаш хидар.

Ишттта ба уж дезал. ХІаьта вай мехарий сийдлача нрааза та бодача новкъа». Советски Іаьдала новкъостача дІаъхьожабе деназ: кхьаьнар кхачарел белгалйоаьчача ну лоаьнан «Магомадова Паьтіамата.

С. ВОРОНИН.

10 шу совгІа ха я Абубакаров Имрана «Шалинский» совхозе механизаторалла бовз бу. Цу юкъа дика ІомаяІ цо ший говоаз. Шийна тІаьнала моллагІа ГІулаях тешшаме хкоачашду цо.

ХІанз хьайбаш кхоабача «Автоспецоборудование» яхача гроэненски опытно-экспериментальни завода мастера.

Точиев Магомед Абдулкаримовнна — Назрановски автотранспортни предприяте автомобила водителла.

СССР Лаххехьарча Совета Президиумо 1976 шера 4 марта аралдьначача Указаг1а ййс-лагІча пятилетка заданеш тІаийна декхарни хкоачашдеш дахьа толамаш бахьна долаш СССР ишгача предприятеш организацийех болллошта, инженерно - технически болхгоІ, ГІулахкерча наьха йоьхкача группана СССР орденаш медалаш енай, ну дьакъе Нохч - ГІалгІай АССР гІоллаш:

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕНА БАЙРАККХА ОРДЕН

Гезубенко Зоя Васильевнана — Грозненски производственни швейни объединене швея - мотористка.

Хумихов Ширвани Алавдиновича — Грозненски производственни швейни объединене кІадаш тедачоа.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Качаров Аршик Сергеевича — Грозненски производственни швейни объединене цеха начальника.

Индыкова Мария Лаврентьевнана — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене №1 йолча Грозненски ГІишлон материалий комбината кирпишь хьюо топпар кийчбчоо.

Хамзатов Алхазура— РСФСР ГІишлон материалий промышленносто Министерство Нохч-ГІалгІай карьероуправленне дробилка машинисто.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Балхаева Лидфа Хусеновнана — Грозненски производственни швейни объединене швея - ,мотористка.

Климанова Мария Никитичнана — Грозненски производственни швейни объединене швея - мотористка.

Мацуолгова Елизавета Климбулатовнана — Назрановски трикотажни фабрика упаковщицана.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Барахоева Зита Джабраиловнана — Назрановски трикотажни фабрика основай заправщицана.

Котиева Мэрем Алиевнана— Грозненски производственни швейни объединене швея-мотористка.

Рекьа Александра Дмитриевнана — Грозненски швейни объединене швея - мотористка.

Федотова Валентина Яковлевнана — Грозненски кога гІирс бена фабрика заготовщицана.

ЗАКАЗАГІА АЬГА МОХК

Ленинаканан — лаххача лоаманика ужк тІехььарча хана хІара денна хІама аган ,аьнна 10 балл низ болаш мохк агарах мІалла сагота хилаш цига баха вах, цун эпицентр города юккъе яле а. Укхаза, Армянски ССР Наукин Академе геофизикин инженерни сейсмологен Іилма - тохкама институтан «Калхараччнигаш». Уж еттийт лаьттан бух мела болча районашца хьаьт а ер-хІоа конструкцей моделаш сейсмически лоаг-талургийй хьожжаш тохкаш дена низ болча вибрационни платформо.

Института балха керттера лостамех паІ — мохк агаргІой хара методика зггайбоаьнан тоаеш. Шиі тайпара прибор хьадаза лаьцай ермянски Тилмахоша, Республикера атомни электростанцин хьалъеча районе оттаяьча цо хьлупц эггара мелагІа ухъа чинган а, ЭВМ-о кьоастаь информаци мохк агаргІой хара лардеюк.

Дорис ГУКАСЯН,
АПН корреспондент.

КЪОНАХЧАЛА, КАДАЙЛА, УНАХЦІЕНОН КОМПЛЕКС

КПСС ЦК-ян СССР Министрой Советон 1972 шера ноябрь мара соцаеш баьб «Къьаьстан СССР дорзен кийча ва» яха Ерригсоюзни физкультурни комплекс юкъйоалаяра хьаьхьа». Физическа культура ерригача советски система программни нормативни лард а-хІама дІаэттаЙ ГТД комплекс, цо хинна ІІІалгІай массови физически болам — массове юкъара а баь ДІаэттабара декхар кхоачандарга долхха ишьканы. Цу деношй массаза а «Готов тру-ду и обо-рон» парт. хІама а ю. Хіаьта «1976—1980 шерашка СССР халкъа боахам дегІаболазабара керттера лостамаш-ВІолоГІаеш КПСС XXV съезда бьаьн сонан тІа укх тайпара муґІаран да: «Массови физкультурен спорти дегІаккъуьчаяхьара предприеший, учреждеиешкеи, нах бахачу моттигаиках». Из да спортнени, профсоюзни, комсомольски организацеша керттера декхарех ю. Хіаьта из кхоачандарга дерзта ишкъ — ГТО яхача Ерригсоюзни физкультурни комплекс

Доазол дехьара

БКП XI съезда сийна тIайна социалистически дехьаюн даиал хьалха хьоаччашдара цIерра ядь йоаржаяь кхъхьеташ хIлар съезда хьалхарча деношка Болгарс кхъхьегамхой. Кхъьегама коллективаша цу гIулдахха юкъе льиа университета инженерни факультете профессор хинна, тохIаний болх бинб шо математикан статистикин Институте, Уругвайкин университета гуманитарни естественни факультета заслуженни профессора, США-ра Аргентинаскин математическа союзи Американскин математическа обществон сайна йолча доазол дехьарча дуккхача математическа организацеН члена - корреспондента цIи синний пуина. Реакце тахана тучмаех — Уругвае доазол дехьен кепатеха арабашкхъача, математикаех лаьиа язбабча шоазтIа союзIга Iнлман балха автор. Уругвайскин математикага Х. Х. Шефферца цхьана къа а хьегаш Массерас ялъаь книжка ВIIнагIIхIиттаяра IIгаташкаех Советскин Союзен кепатеха арабашкхъа. Массера— Ньо - Йорке, Нови Орлеане, Мехико, Рио - де - Жанейро, Буэнос - Айресе, Праге, Бухаресте, Москве, кхъчаъьа хинна дуьен хьалхьашта юкъера дукхахь математическа конгресскин симпозиумийн доакъашхо.

Уругвая политическин общественнойа вахаре йоаржа лерIайтай Массерас парламента депутат хинца хиларах (1963-1972 цIерш). Холаре дакъа лаьиал цо кортамукъалехеН Абрдехьара фронт, юхьханца деноа кулгалдара чIен а волаш дIаволдецIна, ЦIера фронт хьалха. Уругвая коммунистическа парте вахьа хинна из тайп-тайнарча механика дуьен коммунистическа болама дукха конгресаш совещанешш хулча. Дорбенна тIакъе болабелар Массерина компарта а механара хьайбола политическа общественнаш демократическе организацеи а подполье ца яхьа ца доалаьа хьоачаьъ бола паччахьалхоп перепорот ма-хIлигге а.

Вокхта Iнлмахоп общественнаш деятель, чIогIарIга вола революционер Хосе Лупс Массера 1950 шера Депригдунен Машера Сонет тIаьиагIIолаш къа Советскин Союзен кепатеха арабашкхъа. Массера— Ньо - Йорке, Нови Орлеане, Мехико, Рио - де - Жанейро, Буэнос - Айресе, Праге, Бухаресте, Москве, кхъчаъьа хинна дуьен хьалхьашта юкъера дукхахь математическа конгресскин симпозиумийн доакъашхо.

Уругвая политическин общественнойа вахаре йоаржа лерIайтай Массерас парламента депутат хинца хиларах (1963-1972 цIерш). Холаре дакъа лаьиал цо кортамукъалехеН Абрдехьара фронт, юхьханца деноа кулгалдара чIен а волаш дIаволдецIна, ЦIера фронт хьалха. Уругвая коммунистическа парте вахьа хинна из тайп-тайнарча механика дуьен коммунистическа болама дукха конгресаш совещанешш хулча. Дорбенна тIакъе болабелар Массерина компарта а механара хьайбола политическа общественнаш демократическе организацеи а подполье ца яхьа ца доалаьа хьоачаьъ бола паччахьалхоп перепорот ма-хIлигге а.

Вокхта Iнлмахоп общественнаш деятель, чIогIарIга вола революционер Хосе Лупс Массера 1950 шера Депригдунен Машера Сонет тIаьиагIIолаш къа Советскин Союзен кепатеха арабашкхъа. Массера— Ньо - Йорке, Нови Орлеане, Мехико, Рио - де - Жанейро, Буэнос - Айресе, Праге, Бухаресте, Москве, кхъчаъьа хинна дуьен хьалхьашта юкъера дукхахь математическа конгресскин симпозиумийн доакъашхо.

Уругвая политическин общественнойа вахаре йоаржа лерIайтай Массерас парламента депутат хинца хиларах (1963-1972 цIерш). Холаре дакъа лаьиал цо кортамукъалехеН Абрдехьара фронт, юхьханца деноа кулгалдара чIен а волаш дIаволдецIна, ЦIера фронт хьалха. Уругвая коммунистическа парте вахьа хинна из тайп-тайнарча механика дуьен коммунистическа болама дукха конгресаш совещанешш хулча. Дорбенна тIакъе болабелар Массерина компарта а механара хьайбола политическа общественнаш демократическе организацеи а подполье ца яхьа ца доалаьа хьоачаьъ бола паччахьалхоп перепорот ма-хIлигге а.

Вокхта Iнлмахоп общественнаш деятель, чIогIарIга вола революционер Хосе Лупс Массера 1950 шера Депригдунен Машера Сонет тIаьиагIIолаш къа Советскин Союзен кепатеха арабашкхъа. Массера— Ньо - Йорке, Нови Орлеане, Мехико, Рио - де - Жанейро, Буэнос - Айресе, Праге, Бухаресте, Москве, кхъчаъьа хинна дуьен хьалхьашта юкъера дукхахь математическа конгресскин симпозиумийн доакъашхо.

Уругвая политическин общественнойа вахаре йоаржа лерIайтай Массерас парламента де-

Хосе Массера вахара маIан

КПСС XXV съездо шиЙ Заявление тIа кортамукъалае лулга хьалйайкча империализман реакцен тутмахха шта юкъе цIи яьккхай Хосе Лупс Массерай, Уругвая Коммунистически партен Центральни Комитета секретаре, революционера, писатела, Iнлмахочун.

1975 шера 22 октябре дьлаца эз. Чуоалла мотт!ит малазIа я ца хойташ хьайлайнча доаттаеш дукха хIа яьккхай. ТIекъаIга хIбар яраььлар, жизнь дьлча тIекъаIга Монтевидеорча центральни тIемахой госпитале из Iовужаьаьь выина. Хlанз мичав ховш вищ.

Къосамах диазв долиа Хосе Лупс Массерай вахара гентае магап фашистски диктатурана. Испане гражданскин тIом болабеннера хьаьа. Испанскин Республиканачул- хIьаьа цул тIекъаIга — антигитлеровски ковлице мехий хьалхьашпарча солидарностн комитане хьинаьа доакъьашхо а дит, па дIаэттар Хосе Лупс. Уругвайски коммунистана 1945 шера парте Центрашн Комитета членваль хоржар из. 1955 шера — ЦК Исполкома членала.

Вокхта Iнлмахо, Массера тхьаь итт шера Монтевидеорча университета инженерни факультете профессор хинна, тохIаний болх бинб шо математикаи статистикаи Институте, Уругвайскин университета гуманитарни естественни факультета заслуженни профессора, США-ра Аргентинаски математическа союзи Американскин математическа обществон сайна йолча доазол дехьарча дуккхача математическа организацеН члена - корреспондента цIи синний пуина. Реакце тахана тучмаех — Уругвае доазол дехьен кепатеха арабашкхъача, математикаех лаьиа язбабча шоазтIа союзIга Iнлман балха автор. Уругвайски математикага Х. Х. Шефферца цхьана къа а хьегаш Массерас ялъаь книжка ВIIнагIIхIиттаяра IIгаташкаех Советскин Союзен кепатеха арабашкхъа. Массера— Ньо - Йорке, Нови Орлеане, Мехико, Рио - де - Жанейро, Буэнос - Айресе, Праге, Бухаресте, Москве, кхъчаъьа хинна дуьен хьалхьашта юкъера дукхахь математическа конгресскин симпозиумийн доакъашхо.

Уругвая политическин общественнойа вахаре йоаржа лерIайтай Массерас парламента де-

КЪАХЬЕГАМИ КАПИТАЛИ

КЪОВСАМЦА ЖОП ЛУ КЪАХЬЕГАМХОША

«...харц баьб реформисташен буржуазна идеологашен вIашагIIехкахьара керттерча фальгге - пай вай деношкара капитализм кризисех муьхьана инз болаш а яьа фьаг. Капитализма бух чIогIгIа ца хилар тIа-тIа шаьрга гучадувз... Боккха бала кавказхоь мугIаречаа дахмашта... Болхлой классо пролетарски Iальдалагга, йоккхача капиталг — социална капитонш тIекхачара эггара бекхетIчоа дуьхьала доатгабу къовсам чIогIбар- ца жоп лу ерина».

(КПСС XXV съезда яьча КПСС ЦК Отчетни доклада тIара).

Шеко хиларн ца аььх ахари — таха английски морякаш- тен кемаш дерштен эггара чIогIарIга Англиоалхаграш за. Из-м тIемаш а яц — керда кемаш хьадара деш долча закъаш дIахо кIезнIгеш ма дий, судовеерий-тIакъьеч, торгово-пассажирски флот а IIапчайолаеш я, хIаьта долче. тьаьс болх боаьарашт дуккхиГа хул.

Солжа английски перфорча ль, закъаш деррига дакъа- ча кIтIара дозал 67 эзар тоин долаш 45 керда кема ъьадара маре дацар, шар - тIадахкий лерттIа дIаIахийтарн болхлоп- ъа къ бч ма ду болх хи- лийтабан хIара шера сернга а лаьрхIанч I миллионин 200 эзар тоин хи тIара дозал зола хьадлаиша, кемаш ца доалаьа мегге. Хьабе болх боаьаран тIа-тIа дукхагIа хул болх бер йолча флот IламIьарах я. Аьхьа IIдалаьаь цешар кхы а 200 английски кема.

Кемаш кема мотт!игашш эт- та кризисин хьал английски экономике массанаьъа а дар Къаьегатех сектах дозал данненга а, Англе «сов болча» наьха дуккал, тIом чаккъьашначул тIекъаIгарча ерриГча ъанашка ламгарех тIех а- баьина, цхьа миллионн ах Мил- лионн сагага дIаоаьъаЙ. Аьхьа ца ъьан чIнарь бетта болх боаьдаш шкар 200 эзар англичанин. Цхьабакъьа цу цифраша а хьатъоккхан боьъонна до- лаш йолл хьал, хIанз аьъча царна юкъебагIIа къьегама биржашка IIензбаь латтаран а хIьаьта иштта юкъеран за- кхерем лешара заявленнн йоаг- ете а яьа болх ца коробеи- тIаш лелараш а. Профсоюзза ешача аннеча дIнеегIа. мехха хьа- бе болх боьъвараш 2 миллион сагага дIаоаьъаЙ.

Хlанз, яхлу «Морнинг стар» яхача английски коммунистин газето, болх бIдурболлаш но- ла Хlара яIхьайтIагIа англи- чанин болх боаьаш ва. Цхьа- бакъьа ца хIанз ччх сахьата боьъеш барашт а хIара пене кхо- ъеш бахнаш да боалаеш ба, хIаъа аьъча эхь цъ хеташ сиха IоттаьстIаш латт маьхаш кха- чан продуктаттеи халхьа дук- кхагIа эцанча хIаманатех, газа а хIьаьта иштта юкъераи